

AP 1 FREMSTILLINGSPRIS PÅ GRÆS OG MAJS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hvilken del af din grovfoderproduktion er den økonomisk mest rentable?

Det har tidligere kun været gængs metode at se de samlede produktionsomkostninger af grovfoderet. Det har ikke været muligt at se, hvor omkostningerne var placeret og dermed, om det er i græsset eller i majs, vi har den bedste økonomi?

Det er nu muligt at få opdelt sin driftsgrensanalyse for grovfoder i majs og græs, således at man får en mere specifik opdeling af omkostningerne til produktionen af grovfoder.

Hvorfor skal jeg gå op i omkostningerne til grovfoderproduktion? Køerne skal jo alligevel bare spise det.

Det er vigtigt at gå op i sine produktionsomkostninger i marken, da en dyr grovfoderproduktion bliver væltet over på mælkeproduktionen. Derfor kan det betale sig at fremstille sit grovfoder så billigt som muligt. Hvis fremstillingsprisen for grovfoderet er højere end den interne overførselspris, skal mælkeproduktionen løfte omkostningen. Dette kan ses i Business Check, under "Fremstillingspris inkl. korrektion". Derved kan fremstillingsprisen for mælk være højere end først antaget.

Hvad kan en opdelt driftsgrensanalyse hjælpe med?

En fraktilanalyse kan hjælpe med at finde frem til de største forbedringspotentialer og dermed sænke prisen på produktionen af grovfoderet, værende græs eller majs. Fordelen fremfor kun at få udarbejdet en driftsgrensanalyse på grovfoder er, at det nu er lettere at finde frem til, i hvilken grovfoderproduktion der er forbedringspotentialer.

I fraktilanalysen kan man se, hvor ens bedrift ligger på udvalgte nøgletal i forhold til kollegaerne, der også har fået lavet en driftsgrensanalyse. Tallet i 5 % fraktilen viser den værdi, som 5 % af bedrifterne har opnået eller er bedre end, og som 95 % af bedrifterne dermed ligger under.

Tallet i 95 % fraktilen viser det resultat, som 95 % har opnået eller er bedre end, og som 5 % af bedrifterne dermed ligger under. Tallene markeret med sort viser de tal, som bedriften ligger tættest på. Det betyder også, at de kollegaer, din bedrift ligger tættest på, skifter fra nøgletal til nøgletal, så alle har nøgletal i forskellige fraktiler. Læs mere om fraktilanalysen [her](#).

Eksempel:

En landmand sidder med sin fraktilanalyse for grovfoderproduktionen og kan se et resultat, der samlet set ligger i 60 % fraktilen med minus 1.261 kr. pr. ha. Med det lave udbytte i græsset er det en god undskyldning for det negative resultat. Maskinomkostningerne ser også fornuftige ud ved at ligge i fraktil 50 %.

Fraktilanalyse for ejd. baseret på 31	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale			
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraktil											
Udbytte pr. ha majs til helsæd, FEN	12.756	12.171	11.140	10.850	10.411	10.080	10.000	9.697	9.412	8.445	7.909
Udbytte pr. ha sædskiftegræs, FEN	11.079	10.588	9.508	9.211	9.000	8.582	8.224	8.005	7.800	6.665	5.973
Fremstillingspris øre pr. FEN	88	94	106	110	114	120	125	130	137	151	159
Stykomkostninger i alt	1.730	1.855	2.015	2.113	2.209	2.346	2.459	2.550	2.650	2.966	3.218
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	4.768	5.269	6.050	6.271	6.467	6.716	7.040	7.303	7.603	8.319	8.838
Øvrige omkostninger pr. ha	506	559	720	783	859	918	1.014	1.058	1.160	1.519	1.676
Jordleje fratrukket EU-støtte pr. ha	-1.282	-624	128	413	635	962	1.202	1.448	1.654	2.339	2.796
Resultat, driftsgren	2.254	1.589	471	74	-290	-737	-1.261	-1.745	-2.292	-3.224	-3.851

Men der er også udarbejdet fraktilanalyser på baggrund af de opdelte driftsgrensanalyser. Der er nu mulighed for at benchmarke mod andre bedrifter med græs- og majsdriftsgrensanalyser.

Majs til helsæd alle jordtyper	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale			
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraktil											
Udbytte pr. ha majs til helsæd, FEN	13.319	13.004	12.486	12.045	11.779	11.332	10.876	10.500	10.000	9.162	8.418
Fremstillingspris øre pr. FEN	74	82	92	94	100	105	110	113	119	129	151
Stykomkostninger i alt	2.322	2.474	2.721	2.797	2.880	2.952	3.055	3.091	3.179	3.663	3.739
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	4.462	4.850	5.603	5.716	5.903	6.074	6.397	6.489	6.877	8.407	9.637
Øvrige omkostninger pr. ha	793	812	922	985	1.040	1.080	1.125	1.177	1.207	1.560	1.696
Jordleje fratrukket EU-støtte pr. ha	-924	-630	108	410	540	704	1.049	1.350	1.744	2.271	3.046
Resultat, driftsgren	3.248	2.563	1.320	918	552	-147	-624	-1.277	-1.708	-2.641	-4.641

Sædskiftegræs alle jordtyper	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale			
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraktil											
Udbytte pr. ha sædskiftegræs, FEN	11.251	10.220	9.469	8.994	8.709	8.031	7.745	7.500	6.982	6.233	5.984
Fremstillingspris øre pr. FEN	97	109	127	129	133	135	146	154	161	189	198
Stykomkostninger i alt	1.269	1.335	1.496	1.589	1.606	1.718	1.882	1.939	2.103	2.324	2.787
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	4.766	5.661	6.595	7.004	7.205	7.643	7.980	8.408	8.753	9.650	10.233
Øvrige omkostninger pr. ha	800	832	917	986	1.018	1.047	1.108	1.144	1.175	1.362	1.462
Jordleje fratrukket EU-støtte pr. ha	-926	-566	139	462	523	696	971	1.427	1.781	2.373	3.264
Resultat, driftsgren	1.829	784	-608	-1.006	-1.137	-1.574	-2.304	-2.770	-3.286	-4.641	-5.607

Fraktilanalysen for majs viser, at udbyttet er i top 25 %, så det kan der være fin tilfredshed med. De eneste punkter i det røde område er stykomkostninger og jordlejen, som er punkter med stort forbedringspotentiale. Resultatet er også positivt med 918 kr. pr. ha. Det er derfor ikke i denne driftsgren, de største forbedringer findes, da resultatet er bedre end det samlede resultat.

Langt værre ser det ud for græsprодукtionen. Det skal nu analyseres, hvor de største forbedringspotentialer ligger, og i disse tilfælde er maskinomkostningerne et godt sted at starte, da de ligger i 90 % fraktilen. Det vil sige, at 90 % af de øvrige bedrifter har maskinomkostninger, der er mindre end denne bedrift. Der burde derfor være gode muligheder for at sænke netop disse omkostninger. F.eks. kan man ved at gå fra 90 % fraktilen i maskinomkostninger på driftsgrenen for græs til 50 % fraktilen hente ca. 2.000 kr. pr. ha. Men også stykomkostninger og jordlejen ligger med et stort forbedringspotentiale, og det kan være nødvendigt at se på flere

områder for at få sænket fremstillingsprisen nok til at få et resultat omkring 0 kr. pr. ha.

Fraktilanalyserne kan ikke stå alene, men er et fantastisk godt sted at starte, da det giver et godt overblik over bedriftens grovfoderproduktion. Når områderne med forbedringspotentialer er fundet, kræver det yderligere analyse for at nedbringe omkostningerne, så fremstillingsprisen kan falde til under den interne afregningspris.

Hvis du gerne vil have udarbejdet driftsgrensanalyser for græs og majs, skal du kontakte din lokale driftsøkonom.